

TEMAT: Zachęta to galeria sztuki, a jakie jeszcze znacie budynki?

Julita Wójcik, *Dokarmiaj
niebieskie ptaki*, 2003,
fot. J. Gładkowski,
www.otwartazacheta.art.pl

KOMENTARZ:

Scenariusz jest przeznaczony dla grup dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu albo rodzin (w przypadku warsztatów rodzinnych), w których jest jedno lub więcej dzieci z autyzmem. Warsztaty, zależnie od wieku i poziomu funkcjonowania grupy, mogą zawierać element gry dotyczącej zagadnień architektonicznych. Istnieją również dwa warianty zadania plastycznego – wspólne malowanie domu albo budowanie domów. Jeśli uczestnicy warsztatów korzystają z systemów AAC, niezbędne jest, by zabrali ze sobą swoje pomoce do komunikacji. W tej sytuacji bardzo ważne jest, aby rodzice/opiekunowie skontaktowali się z edukatorami z Zachęty i poinformowali o potrzebach dziecka, oraz żeby na podstawie załączonego słownictwa przygotowali wcześniej dziecko do udziału w warsztatach. W czasie warsztatów edukator ma do swojej dyspozycji zestaw piktogramów i zdjęć potrzebnych do objaśniania pojęć używanych podczas zajęć.

GRUPA WIEKOWA:

Grupy będą dobierane pod kątem wieku i/lub poziomu funkcjonowania. Warsztaty mogą być dostosowane dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

CZAS TRWANIA:

1,5 godziny

SŁOWA KLUCZOWE:

- architektura, architekt, detal architektoniczny
- miasto, przestrzeń publiczna, funkcje budownictwa
- konstrukcja i metody budowlane, tworzenie trójwymiarowych obiektów
- Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

Julita Wójcik, Sieć punktów
Dokarmiaj niebieskie ptaki,
2004, fot. J. Gładkowski,
www.otwartazacheta.art.pl

PIKTOGRAMY (wykorzystywane słownictwo):

- architektura, malarstwo, rzeźba, wideo, galeria
- kolumna, tympanon, kopuła, drzwi, okna, schody, ściana, dach
- kamienica, blok mieszkalny, zamek, dom jednorodzinny, basen, pałac, buda dla psa, sklep, kościół, most, szpital, szkoła, lotnisko, dworzec, piramida, grób, faraon
- miasto/centrum miasta, wieś
- Warszawa, Polska, Chiny, Włochy, Egipt
- pokój, kuchnia, salon, sypialnia, łazienka
- stół, krzesło, podłoga, lampa, łóżko, szafa, wanna
- słoma, drewno, kamień, rurka, szkło
- wysoki, niski, nowy, stary
- pudełko, papier, flamaster, farby, pędzle, nożyczki, fartuchy malarskie, klej, taśma klejąca,
- kolory: czerwony, niebieski, żółty, pomarańczowy, zielony, różowy, fioletowy, brązowy, czarny, biały
- czasowniki: chcę, patrzeć, malować, wycinać, przyklejać, zaczynać, kończyć
- ulubiony (lubię/podoba mi się), nie lubię
- toaleta, przerwa, wystawa, wyjście, wejście

GŁÓWNE WĄTKI/ ELEMENTY ZAJĘĆ:

- zwrócenie uwagi na różnice między budynkami powstałymi w różnych czasach i w różnym celu
- zwrócenie uwagi na detale architektoniczne i różnice stylowe między budynkami
- poznanie Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki jako galerii i jako budynku

Praca plastyczna:

- stworzenie domu z pudełka i różnych materiałów plastycznych i budowlanych albo
- stworzenie budynku z tektury i wspólne pomalowanie go

METODY PRACY:

Oglądanie slajdów, rozmowa na temat dzieła sztuki, zwiedzanie budynku, przestrzenna gra zawierająca pytania dotyczące tematu, praca z materiałami plastycznymi.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- praca z kolekcji Zachęty: Julita Wójcik, *Dokarmiaj niebieskie ptaki*, 2003
<http://www.otwartazacheta.pl/index.php?action=view/object&objid=804&frazadokarmiaj&lang=pl>
- slajdy pokazujące budynki pełniące różne funkcje
- książka Zofii Dubowskiej i Jana Bajtlika *Kto to jest artysta?* (Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2013)
- przygotowana przez prowadzącego gra planszowa dotycząca obiektów architektonicznych
- materiały plastyczne
dom z pudełek: m.in. pudełka, tekturowe rurki, rurki peszel, otuliny na rury, papier kolorowy, bibuły, tkaniny, płyty CD, gotowe, wycięte z papieru elementy architektoniczne, klej, nożyczki, flamastry, taśma samoprzylepna itp.
malowany dom: tektura, farby, pędzle, kuwety malarskie, fartuchy, markery, nożyki itp.

PRZEBIEG WARSZTATÓW:

1. Prowadzący wita się z dziećmi i ich opiekunami/rodzicami. Prowadzący pyta uczestników warsztatów, czy wiedzą, gdzie się znajdują, czy byli wcześniej w Zachęcie. A może byli w jakiejś innej galerii sztuki? Czy wiedzą, co to jest galeria sztuki, co w niej można zobaczyć. Opowiada im, w jakim celu i kiedy powstała Zachęta, co oznacza jej nazwa itp. Przechodząc w kierunku sali warsztatowej, prowadzący zwraca uwagę grupy na elementy architektoniczne, np. schody, okno, kolumny, drzwi, itp. Prowadzący wchodzi z grupą do sali warsztatowej, w której czekają przygotowane wcześniej materiały: rzutnik multimedialny, duża, przestrzenna gra planszowa oraz materiały plastyczne dostosowane do grupy.
2. Wstęp
Zachęta to galeria sztuki, w której prezentowane są prace artystów. Kto to jest artysta? Wspólne oglądanie książki Zofii Dubowskiej i Jana Bajtlika *Kto to jest artysta?* i poszukiwanie odpowiedzi na pytania, co robią artyści i jakiego typu prace można oglądać w galerii sztuki współczesnej.
3. Krótkie zwiedzanie aktualnej wystawy – zwrócenie uwagi na różne formy wypowiedzi artystycznej.
4. Powrót do sali warsztatowej. Prowadzący prezentuje dzieło z kolekcji Zachęty: pracę Julity Wójcik *Dokarmiaj niebieskie ptaki*, która przedstawia gmach Zachęty. Pyta, czy dzieci rozpoznają budynek. Wskazuje na niektóre elementy architektoniczne, np. fasadę, kolumnadę, schody, otwory wejściowe, otwory okienne, tympanon czy dach.
5. Dzieci oglądają krótki pokaz slajdów przedstawiający budynki pełniące różne funkcje, np. kościół, szpital, szkoła itp. Odpowiadają na pytania, jakie to są budynki, czy są stare, czy nowe, duże czy małe.
6. Kolejne problemy związane z architekturą są poruszane za pomocą gry. Dzieci rzucają kostką. Na polach do gry zapisane są pytania: „1. Jakie znasz budynki w Warszawie?”; „2. Czy masz swój ulubiony budynek w Warszawie?”; „3. Czy jest jakiś budynek, który chciałbyś zobaczyć, a którego do tej pory nie widziałeś? (W Warszawie, w Polsce, a może za granicą)”; „4. Czy znasz jakiś ważny budynek za granicą? Jeśli tak, to jaki?”; „5. Czy znasz jakiś ważny budynek w Polsce?”; „6. W jakim interesującym dla Ciebie budynku byłeś w ciągu ostatniego tygodnia? (np. w szkole, szpitalu, kościele, bloku mieszkalnym, galerii sztuki, itp.)”; „7. Czy wolisz wysokie, czy niskie budynki?”; „8. Czy wolisz stare czy nowe budynki?”; „9. Jaki jest budynek, w którym mieszkasz (dom, blok, kamienica). Czy jest to duży czy mały budynek?”; „10. Czy wolisz centrum miasta, czy jego przedmieścia a może wieś?”; „11. Jakie znasz budynki związane z kulturą, np. gdzie można oglądać obrazy, gdzie można posłuchać muzyki, obejrzeć film,

itp.?”; „12. Do jakiego budynku chodzisz najczęściej?”; „13. Do jakiego budynku chodzisz najchętniej?”; „14. Jaki element architektoniczny najbardziej podoba ci się w starych budynkach, np. kolumny, schody, rzeźby, drewniana posadzka, itp.?”; „15. Jaki element architektoniczny najbardziej podoba ci się w nowych budynkach?, np. szklane ściany, marmurowa podłoga, nowoczesne windy, itp.”; „16. Do jakiego budynku poszedłbyś, gdybyś był chory: dworzec, basen, szpital, przychodnia, dom?”; „17. Jakie budynki związane są z podróżami: blok mieszkalny, lotnisko, kościół, sklep, dworzec, biuro podróży?”; „18. Do jakiego budynku poszedłbyś dla przyjemności, np. żeby zjeść obiad, napić się herbaty czy obejrzeć film?”; „19. Czy podoba ci się Zachęta?”; „20. Jakie budynki potrzebne są w mieście, np. żeby zrobić zakupy, coś zjeść, itp.?”; „21. Jak się nazywa budynek w którym ogląda się sport?”; „22. Jaki znasz stary budynek w Warszawie?”.

7. Po zakończeniu gry dzieci przechodzą do zadania plastycznego. Jeśli będą tworzyć „dom z pudełek”, każde z nich dostanie pudełko, w którym będą mogły wyciąć lub nakleić otwory okienne i drzwi (w razie potrzeby prowadzący pomaga w tej czynności). Wewnątrz pudełka dzieci mogą postawić ścianę i wyodrębnić różne pomieszczenia. Urządzają mieszkania stworzonymi przez siebie meblami. Na końcu gotowe mieszkania zostają zestawione razem, tworząc blok. W pracy „malowany dom” dzieci dostaną do malowania farby i gotową, przestrzenną, tekturową konstrukcję o wysokości ok. 1,5 metra. Najpierw rysują okna i drzwi, które potem zostaną wycięte. Następnie malują ściany na różne kolory. Pracują razem. Po skończonym malowaniu dzieci będą mogły wejść do środka domu. Niezależnie od wybranego zadania praca powinna zająć ok. 40 minut.

8. Prowadzący dziękuje za wspólne zajęcia.

autorka: Agnieszka Szostakiewicz (Zachęta)
koordynacja: Aleksandra Sztajnerwald i Olga Świeża (Fundacja SYNAPSIS),
Anna Zdzieborska (Zachęta)
projekt graficzny:
Anna Piwowar

tekst konspektu
dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 3.0 Polska.
Treść licencji na stronie:
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/legalcode>

Zdjęcia prac Julity Wójcik
dostępne na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 3.0 Polska.
Treść licencji na stronie:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Konspekt warsztatów został przygotowany w ramach projektu „Zachęta do Kultury – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży z autyzmem” dofinansowanego ze środków m.st. Warszawy oraz projektu „Kultura przyjazna osobom z autyzmem” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego